

מהדורה למורה

💛 המסר הסמוי

שני סיפורים מקוריים על חברות ואחריות + שאלות מסר סמוי

כיתות	כיתות ב׳–ו׳
סוג	סיפורי ערכים
רמות בחוברת	רמה רגילה (כיתות ג׳–ד׳) | רמה מתקדמת (כיתות ה׳–ו׳) | רמה מותאמת – עולים וחנ״מ (כיתות ב׳–ג׳ • עולים • חנ״מ)
מטרות	זיהוי מסר סמוי בסיפור • הבנת מניעים של דמויות • חיבור בין סיפור לפתגם • שיח ערכי: הכלה, יושר ואחריות
מיומנויות	הסקה • השוואה • כתיבה יוצרת

מהלך מוצע (45 דקות)

פתיחה (5 דק׳)	"מה זה מסר סמוי?" – דוגמה ממשל מוכר.
קריאה (12 דק׳)	קריאת שני הסיפורים בקול, בעצירות לשאלות ניבוי.
משימות (18 דק׳)	חלקים א׳–ב׳.
סיום (10 דק׳)	דיון במקרה + כרטיס יציאה.

✅ מפתח תשובות

רמה רגילה • כיתות ג׳–ד׳

1. כי החברות שלה אמרו שיעלי "מוזרה"
2. השיחה עם סבתא, שסיפרה שהייתה פעם "הילדה החדשה" וזוכרת מי הושיטה לה יד.
3. לא שופטים אדם לפני שמכירים אותו; כדאי להושיט יד למי שלבד
4. הסדר הנכון: 1. הכדור סדק את החלון; 2. הילדים הסתתרו מאחורי השיחים; 3. נגה לא הצליחה להירדם; 4. נגה ועידו התנצלו בפני מר חיים; 5. מר חיים מנופף להם לשלום
5. לקחת אחריות ולומר את האמת גם כשאף אחד לא ראה; הודאה בטעות בונה אמון.
6. הספסל ליד העץ ← "מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך"; החלון של השכן ← "מודה ועוזב – ירוחם"
7. בשני המקרים הן התגברו על פחד/מבוכה ועשו את הדבר הנכון: מאיה – נשמה עמוק וניגשה; נגה – הודתה בטעות.
8. תשובה אישית – לבדוק התאמה לשאלה ולטקסט.

רמה מתקדמת • כיתות ה׳–ו׳

1. סיפור 1 – פסקה 4: מאיה ניגשת ומזמינה; סיפור 2 – פסקה 4: נגה מתוודה ומתנצלת (פסקה 3 – לילה ללא שינה – מכינה את השינוי).
2. מאיה – לחץ חברתי ("היא מוזרה"); עידו – פחד מעונש ובושה. מאיה התגברה בעצמה, עידו נגרר אחרי נגה.
3. שניהם "מעוררים" את המצפון והאמפתיה: הסבתא מזכירה איך מרגיש מי שחדש; הלילה מאפשר לנגה לחשוב על השכן.
4. ביישני; נבוך; עמוק; בשקט
5. ביישני: מתבייש/צנוע – נועז/חצוף; נבוך: מתבייש/מבולבל – בטוח בעצמו; לחש: דיבר בשקט – צעק
6. תשובה אישית – לבדוק התאמה לשאלה ולטקסט.

רמה מותאמת – עולים וחנ״מ • כיתות ב׳–ג׳ • עולים • חנ״מ

1. על ספסל
2. "רוצה לשחק איתנו?"
3. בהתחלה: עצובה/בודדה; בסוף: שמחה
4. להזמין אותו לשחק
5. ציור אישי – לבדוק שהציור מתאים להוראה.

💡 טיפים להוראה ולהתאמה

- הסיפורים נכתבו במיוחד לחוברת – שמות ועלילה מקוריים.
- קשרו ל"ואהבת לרעך כמוך": מאיה עושה ליעלי את מה שהייתה רוצה שיעשו לה.
- רגע הנשימה של מאיה לפני שניגשה הוא הזדמנות לדבר על עש"ן ד"ק כשמתרגשים.
- ברמה המותאמת: מומלץ להמחיז את הסיפור בזוגות.

רמה רגילה

המסר הסמוי

שני סיפורים מקוריים על חברות ואחריות + שאלות מסר סמוי

כיתות ג'–ד'

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א'

סיפור ראשון – מבינים ומגלים

קראו את הסיפור. חפשו את המסר הסמוי – הרעיון שהסיפור רוצה ללמד בלי לומר אותו ישירות.

סיפור 1: הספסל ליד העץ

1. בכל הפסקה ישבה יעלי, התלמידה החדשה, על הספסל ליד עץ הפיקוס. היא הגיעה לכיתה רק לפני שבוע, ועדיין לא הכירה אף אחד.
2. מאיה ראתה אותה כל יום מחלון הכיתה. "אולי כדאי להזמין אותה לשחק איתנו?" חשבה. אבל אז נזכרה שהחברות שלה אמרו: "היא שקטה ומוזרה".
3. באותו ערב סיפרה מאיה לסבתא שלה על יעלי. סבתא חייכה ואמרה: "כשעלינו לארץ, אני הייתי הילדה החדשה. אני זוכרת עד היום מי הייתה הראשונה שהושיטה לי יד".
4. למחרת, בהפסקה, נשמה מאיה עמוק, ניגשה לספסל ושאלה: "רוצה לשחק איתנו מחניים?" יעלי הרימה את העיניים, חייכה חיוך ביישני ואמרה: "כן. אני דווקא טובה בזה".
5. יעלי באמת הייתה טובה. היא תפסה כמעט כל כדור! בסוף ההפסקה אמרה אחת החברות: "וואו, איך לא שיחקנו איתה קודם?" ומאיה רק חייכה.

1 למה מאיה לא הזמינה את יעלי כבר ביום הראשון? הבנה

① כי יעלי לא רצתה לשחק
② כי החברות שלה אמרו שיעלי "מוזרה"
③ כי מאיה לא אהבה מחניים
④ כי המורה אסרה

2 מה גרם למאיה לשנות את דעתה? הסבירו. סיבה

_____

_____

כיתות ב'–ו' · יצרה: רוית ראש בן ישי

3 מה המסר הסמוי של הסיפור? מסר סמוי

1. כדאי לשחק מחניים
2. לא שופטים אדם לפני שמכירים אותו; כדאי להושיט יד למי שלבד
3. סבתות תמיד צודקות
4. תלמידים חדשים צריכים לחכות שיזמינו אותם

חלק ב'

סיפור שני – מבינים ומגלים

קראו את הסיפור השני.

סיפור 2: החלון של השכן

1. עידו ונגה שיחקו כדור בחצר הבניין. נגה בעטה חזק מדי, והכדור עף היישר אל החלון של מר חיים, השכן מהקומה הראשונה. נשמע "טראח!" והזכוכית נסדקה.
2. השניים רצו מהר והסתתרו מאחורי השיחים. "אף אחד לא ראה," לחש עידו. "בואי נלך הביתה ונעשה כאילו לא קרה כלום."
3. נגה לא הצליחה להירדם באותו לילה. היא חשבה על מר חיים, שגר לבד, ועל הרוח הקרה שנכנסת עכשיו דרך הסדק.
4. בבוקר דפקה נגה בדלת של מר חיים, ועידו עמד מאחוריה, נבוך. "זה היה הכדור שלנו," אמרה בשקט. "אנחנו מצטערים. נעזור לתקן."
5. מר חיים שתק רגע, ואז אמר: "תודה שבאתם. לא הרבה אנשים היו עושים את זה." ביחד עם ההורים הם קנו זכוכית חדשה, ומאז, כשמר חיים רואה אותם בחצר, הוא מנופף להם לשלום.

4 סדרו את האירועים (1–5). רצף

- [ ] מר חיים מנופף להם לשלום
- [ ] נגה ועידו התנצלו בפני מר חיים
- [ ] הילדים הסתתרו מאחורי השיחים
- [ ] הכדור סדק את החלון
- [ ] נגה לא הצליחה להירדם

5 מה המסר הסמוי של הסיפור השני? כתבו במילים שלכם. מסר סמוי

יצרה: רונית ראש בן יש

חלק ג'

משווים, מתחברים, כותבים

חשיבה על שני הסיפורים יחד.

6 התאימו לכל סיפור את הפתגם המתאים לו. פתגמים

1. הספסל ליד העץ	( ) "מודה ועוזב – ירוחם"
2. החלון של השכן	( ) "מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך"

7 בשני הסיפורים הגיבורה עשתה משהו לא קל. מה משותף לרגע שבו מאיה ניגשה לספסל ולרגע שבו נגה דפקה בדלת? השוואה

📋 תיבת מקרה

בכיתה שלכם יש ילד שתמיד עומד לבד בהפסקה. החברים שלכם צוחקים כשאתם מציעים להזמין אותו.

8 מה תעשו? כתבו מה תגידו לחברים ומה תגידו לילד. ערכים

✂️ גזרו כאן

כרטיס יציאה 💛

מסר סמוי אחד שלמדתי היום:

משהו טוב שאעשה מחר:

😀 🙂 😐 😕 (הקיפו)

רמה מתקדמת

המסר הסמוי

נקודת מפנה, אפיון דמויות וכתיבה מנקודת מבט אחרת

כיתות ה'-ו'

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א'

שני סיפורים – קריאה מעמיקה

קראו את שני הסיפורים וסמנו את רגע השינוי (נקודת המפנה) בכל אחד.

סיפור 1: הספסל ליד העץ

1. בכל הפסקה ישבה יעלי, התלמידה החדשה, על הספסל ליד עץ הפיקוס. היא הגיעה לכיתה רק לפני שבוע, ועדיין לא הכירה אף אחד.
2. מאיה ראתה אותה כל יום מחלון הכיתה. "אולי כדאי להזמין אותה לשחק איתנו?" חשבה. אבל אז נזכרה שהחברות שלה אמרו: "היא שקטה ומוזרה".
3. באותו ערב סיפרה מאיה לסבתא שלה על יעלי. סבתא חייכה ואמרה: "כשעלינו לארץ, אני הייתי הילדה החדשה. אני זוכרת עד היום מי הייתה הראשונה שהושיטה לי יד".
4. למחרת, בהפסקה, נשמה מאיה עמוק, ניגשה לספסל ושאלה: "רוצה לשחק איתנו מחניים?" יעלי הרימה את העיניים, חייכה חיוך ביישני ואמרה: "כן. אני דווקא טובה בזה".
5. יעלי באמת הייתה טובה. היא תפסה כמעט כל כדור! בסוף ההפסקה אמרה אחת החברות: "וואו, איך לא שיחקנו איתה קודם?" ומאיה רק חייכה.

סיפור 2: החלון של השכן

1. עידו ונגה שיחקו כדור בחצר הבניין. נגה בעטה חזק מדי, והכדור עף היישר אל החלון של מר חיים, השכן מהקומה הראשונה. נשמע "טראח!" והזכוכית נסדקה.
2. השניי ם רצ ו מה ר והסתתר ו מאחור י השיחים . "א ף אח ד ל א ראה, " לח ש עידו . "בוא י נלך הביתה ונעשה כאילו לא קרה כלום."
3. נגה לא הצליחה להירדם באותו לילה. היא חשבה על מר חיים, שגר לבד, ועל הרוח הקרה שנכנסת עכשיו דרך הסדק.
4. בבוקר דפקה נגה בדלת של מר חיים, ועידו עמד מאחוריה, נבוך. "זה היה הכדור שלנו," אמרה בשקט. "אנחנו מצטערים. נעזור לתקן."
5. מר חיים שתק רגע, ואז אמר: "תודה שבאתם. לא הרבה אנשים היו עושים את זה." ביחד עם ההורים הם קנו זכוכית חדשה, ומאז, כשמר חיים רואה אותם בחצר, הוא מנופף להם לשלום.

כיתות ב'-ו'
יצרה: רוית ראש בן ישי

1 **מהי נקודת המפנה בכל סיפור? ציינו את מספר הפסקה ונמקו.** מבנה העלילה

סיפור	פסקה	מה השתנה?
הספסל ליד העץ		
החלון של השכן		

2 **השוו בין מאיה לעידו: מה הקשה על כל אחד מהם לעשות את הדבר הנכון?** אפיון דמויות

3 **מה תפקידה של הסבתא בסיפור הראשון ושל הלילה ללא שינה בסיפור השני?** הסקה

חלק ב'

לשון ומילים

מילים שמתארות רגשות.

4 **מצאו בסיפורים מילים המתארות רגש או מצב, והשלימו.** אוצר מילים

ביישני נבוך עמוק בשקט

יעלי חייכה חיוך _____.

עידו עמד מאחוריה, _____.

מאיה נשמה _____ וניגשה.

"זה היה הכדור שלנו," אמרה נגה _____.

5 **כתבו מילה נרדפת ומילה הפוכה.** נרדפות והפכים

המילה	נרדפת	הפוכה
ביישני		
נבוך		
לחש		

חלק ג'

כתיבה יוצרת

נקודת מבט חדשה.

6 כתבו את הסיפור השני מנקודת המבט של מר חיים: מה הרגיש כשנסדק החלון, ומה הרגיש כשהילדים דפקו בדלת? כתיבה יוצרת

✂️ גזרו כאן

כרטיס יציאה 💛

המסר הסמוי של שני הסיפורים יחד:

דמות שהייתי רוצה להיות כמוה, ולמה:

😀 🙂 😐 😕 (הקיפו)

רמה מותאמת – עולים וחנ״מ

הַסַּפְסָל לְיַד הָעֵץ

סִפּוּר קָצָר עַל חֲבֵרוּת

כיתות ב׳–ג׳ · עולים · חנ״מ · עם ניקוד

יצרה: רוית ראש בן ישי

שֵׁם: _____ כִּתָּה: _____ תַּאֲרִיךְ: _____

חֵלֶק א׳

קוֹרְאִים

קִרְאוּ.

הַסַּפְסָל לְיַד הָעֵץ

1. יְעֵלִי חֲדָשָׁה בַּכִּתָּה.
2. בַּהַפְסָקָה הִיא יוֹשֶׁבֶת לְבַד עַל סַפְסָל.
3. מָאיָה רוֹאָה אוֹתָהּ.
4. מָאיָה הוֹלֶכֶת לַסַּפְסָל וְשׁוֹאֶלֶת: "רוֹצָה לְשַׂחֵק אִתָּנוּ?"
5. יְעֵלִי מְחַיֶּכֶת: "כֵּן!"
6. עַכְשָׁו הֵן מְשַׂחֲקוֹת יַחַד.

1 אֵיפֹה יוֹשֶׁבֶת יַעֲלִי?

① בַּכִּתָּה

② עַל סַפְסָל

③ בַּבַּיִת

2 מָה שׁוֹאֶלֶת מָאיָה?

① "מָה הַשָּׁעָה?"

② "רוֹצָה לְשַׂחֵק אִתָּנוּ?"

③ "אֵיפֹה הַכַּדּוּר?"

המסך הסמוי
כיתות ב׳–ג׳
יצרה: רוית ראש בן ישי

3 אֵיךְ מַרְגִּישָׁה יְעֵלִי בַּהַתְחָלָה וּבַסּוֹף? צִיְּרוּ פַּרְצוּף.

בַּהַתְחָלָה	בַּסּוֹף

חֵלֶק ב׳

מִלִּים שֶׁל חֲבֵרוֹת

גִּזְרוּ.

🤝 לְשַׂחֵק יַחַד	😊 לִחְיֵךְ	👋 לְהַגִּיד שָׁלוֹם
🙋 לְהַזְמִין	💬 לִשְׁאֹל	❤️ לַעֲזֹר

4 הַמֶּסֶר: מָה כְּדַאי לַעֲשׂוֹת כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ לְבַד?

1. לֹא לָשִׂים לֵב
2. לְהַזְמִין אוֹתוֹ לְשַׂחֵק
3. לִצְחֹק עָלָיו

5 צִיְּרוּ אֶת מָאיָה וְיָעֵלִי מְשַׂחֲקוֹת.

✂️ גִּזְרוּ כָּאן

כַּרְטִיס יְצִיאָה

אֲנִי יָכוֹל/ה לְהַזְמִין אֶת:

_____

😀 🙂 😐 (הַקִּיפוּ)